

царството да си отгървеш
от чужди ръце погански,
що ти е царство бащино...

Много са героичните дела на жените от Сливенски окръг, участвували в хайдушкото движение. Те блестят със своята чистота, смелост, сила и себепожертвувателност. В народните песни се възпяват подвизите на жените хайдутки Неда, Бояна, Епка, Еленка, Янка, Бойка и много още имена.

Трябва да отбележим, че спомените за жени хайдутки в Сливенския край са запазени предимно в народните песни. В тях се дават малко биографични данни, повечето се пее за дадена случка. Всичко това показва, че жените хайдутки в този край са действували преди началото на XIX в. Повече народни песни за жени хайдутки имаме в Котленския край.

В песента за Бояна войвода се говори за една мирна и тиха жена, която си седи дома и преде, докато мъжът ѝ Мирчо ходи из гората за дърва и попада в ръцете на турците. Успява само Мирчо да проводи хабер на жена си и ето я и нея — не жена, а разярена вълчица. Захвърля хурката, препасва сабя, догонва турците и освобождава мъжа си, който ѝ благодари с думите:

Халал да ти е войводството
и твоето бре мъжество,
че ми живота отгърва...

Не е имала на ум и Неда войвода да става хайдутка, напротив, искала да се жени, от мирно щастие да вкуси, но на сватбата ѝ минават път някакви „юнаци“, минават и не се отбиват, та става нужда да се развърти Неда със сабята, за да ги погуби и да очисти пътя на сватбата.

Женила се и Янка, когато идва хабер, че върли душмани нападнали брат ѝ Иванчо. Без много да му мисли, юначната невеста зарязва венчилото, въоръжава се и успява да освободи брат си, след което наново надява булченските си дрехи.

Тези няколко песни говорят, че когато трябва да защити живота на своите близки и своята чест, жената не се поколебава да захвърли хурката и да запаше сабята, да излезе в гората като мъж с мъже, нещо повече — като техен вой-